

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Publisko iepirkumu organizēšanas aktuālie jautājumi

Dace Gaile

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja

Dace.Gaile@iub.gov.lv

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL un SPSIL

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

- pieņemti 03.03.2016., spēkā no 29.03.2016.
- 46.² pants **«Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti»** stājas spēkā **01.07.2016.;**
- līdz 01.07.2016. MK izdod noteikumus

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

- Tehniskajās specifikācijās (17.pants), saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanā (46.pants) **var ņemt vērā energoefektivitāti**
- 46.² pants «**Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti**» attiecas uz
 - tiešās pārvaldes iestādēm
 - preču vai pakalpojumu iepirkumiem
 - ja paredzamā līgumcena ir vienāda vai lielāka par ES līgumcenu robežvērtībām

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

46.² pants «Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti»

- pienākums iegādāties tikai tādas preces un pakalpojumus, kam ir augsts energoefektivitātes līmenis
- var iegādāties zemākam energoefektivitātes līmenim atbilstošas preces vai pakalpojumus, ņemot vērā apsvērumus, kas saistīti ar rentabilitāti, tehnisko piemērotību un ilgtspēju
- MK nosaka izvirzāmās prasības attiecībā uz preču un pakalpojumu energoefektivitāti

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

- **Rentabilitāte** visā attiecīgās preces dzīves ciklā, pirkuma izmaksas *euro* uz ietaupītās enerģijas apjomu. Var ņemt vērā arī plašākus apsvērumus, piemēram, sociālās izmaksas, kas tiek saistītas ar siltumnīcefektu izraisošām gāzes emisijām
- **Ilgspēja** saistīta ar preces ietekmi uz vidi. Ja augsta energoefektivitātes līmeņa preču grupas/veida globālā ietekme uz vidi ir ievērojami nelabvēlīgāka, var iepirkt dotās grupas/veida preces ar zemāku energoefektivitāti.
- **Tehniskā piemērotība** galvenokārt nozīmē, ka precei ir jābūt savietojamai ar esošo aprīkojumu (piemēram, uzlādes iespējas).

Skat. Likumprojekta anotāciju

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

PIL grozījumu anotācija:

- **Aptvertās preču grupas.**
Energoefektivitātes prasības iepirkumos tiek izvirzītas tikai tām precēm, kurām ir ES noteiktas ekodizaina vai energomarķēšanas prasības un tādējādi to energoefektivitāte ir pārbaudāma pēc noteikta marķējuma.

Piemēram, sadzīves tehnika, preces ar Energy Star marķējumu, riepas

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

46.² pants «Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti»

- Ja pakalpojumu sniedzējs nolūkā sniegt attiecīgo pakalpojumu, par kuru tiek slēgts publisks pakalpojumu līgums, iegādājas preces, uz kurām nav attiecināmas šā panta otrajā daļā minētās prasības (nosaka MK), prasības attiecībā uz pakalpojuma energoefektivitāti var neizvirzīt.
- Anotācijā: *Pakalpojuma energoefektivitātes prasības saistītas tikai ar precēm, ko iegādājas speciāli attiecīgā pakalpojuma sniegšanai.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

46.² pants «Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti»

- Iegādājoties **preču kopumu**, uz kuru attiecas šā panta otrajā daļā minētajās prasībās norādītie normatīvie akti par tādu preču marķēšanu, kuras ir saistītas ar enerģijas un citu resursu patēriņu, un šie normatīvie akti nosaka marķēšanas prasības konkrētajam preču kopumam, tad var izvirzīt prasības attiecībā uz preču **kopējo energoefektivitāti**.
- Preču kopumus, kuriem ir noteikts energomarķējums, skat. Anotācijā!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

46.² pants «Īpaši noteikumi attiecībā uz energoefektivitāti»

- Pienākumu izpilda iepirkuma procedūras dokumentos iekļaujot prasības attiecībā uz **energoefektivitāti**.
- Vērtējot piedāvājumus, **var piešķirt punktus**, vērtējot preces vai pakalpojuma **enerģijas patēriņu** tās kalpošanas laikā vai atbilstību pēc iespējas **augstākai energoefektivitātes klasei**.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PĪL Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai

Piemēram, ir iespējams izvirzīt kā minimālās prasības preces atbilstību A energoefektivitātes klasei, un noteikt papildu punktus, ja tiek piedāvāta A+ klases prece. Jebkurā gadījumā pasūtītājam, izvirzot minimālās energoefektivitātes prasības, jāizvērtē, vai tiks nodrošināta pietiekama konkurence un izmaksu efektivitāte, kas ir noteikta Publisko iepirkumu likuma 2.pantā (likumprojekta anotācija).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi SPSIL (10.03.2016.)

- pieņemti 10.03.2016., spēkā no 05.04.2016. (grozījumi 42.pantā – no 15.04.2016.)
- pamats – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam
- MK 23.04.2013.gada protokollēmums Nr.23

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi SPSIL (10.03.2016.)

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam

- *jāveicina biodegvielas izmantošana sabiedriskajā transportā un lauksaimniecībā, jāveicina sabiedriskā transporta un privātā autotransporta pāreja uz elektrisko piedziņu, ar biogāzi un biodegvielu darbināmiem un ar hibrīddzinējiem aprīkotiem automobiļiem.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi SPSIL (10.03.2016.)

Ministru kabineta 23.04.2013.
protokollēmuma Nr.23 31.§ 4.punkts:

EM uzdots sadarbībā ar SM, VARAM, FM un LPS izstrādāt priekšlikumus par iespējam nodrošināt, ka konkursos par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu un valsts un pašvaldību iepirkumos par transporta līdzekļu iegādi tiek ietverti nosacījumi par papildu vērtēšanas punktu piešķiršanu, ja tiek piedāvāti transportlīdzekļi, kas kā degvielu izmanto tīru biodegvielu vai fosilo degvielu un biodegvielu sajaukumu (ar biodegvielas saturu virs 10%).

Grozījumi SPSIL (10.03.2016.)

- Papildināts 19.pants:
 - jaunu autotransporta līdzekļu iepirkumā var ņemt vērā autotransporta līdzekļa dzinēja spēju izmantot elektroenerģiju, fosilās un biodegvielas maisījumus ar paaugstinātu biodegvielas saturu (virs 10 procentiem) vai tīru biodegvielu, ja šāda autotransporta izmantošana ir tehniski iespējama un ekonomiski lietderīga
 - tehniskajās specifikācijās iekļauj prasības attiecībā uz dzinēja veidu, enerģijas patēriņa un šā panta pirmajā daļā minēto vielu emisiju apjomu, kā arī, ja nepieciešams, citiem ietekmes uz vidi aspektiem

Grozījumi SPSIL (10.03.2016.)

- 42.panta pirmās daļas 3.punkts salāgots ar PIL (iepriekšējā redakcijā)

kandidāts vai pretendents ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas spriedumu, kas stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ir atzīts par vainīgu konkurences tiesību pārkāpumā, kas izpaužas kā vertikālā vienošanās, kuras mērķis ir ierobežot pircēja iespēju noteikt tālākpārdošanas cenu, vai horizontālā karteļa vienošanās, izņemot gadījumu, kad attiecīgā institūcija, konstatējot konkurences tiesību pārkāpumu, ieciētības programmas ietvaros kandidātu vai pretendentu ir atbrīvojusi no naudas soda vai naudas sodu samazinājusi;

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Aktuālie grozījumi PIL un SPSIL

- **Grozījumi PIL Direktīvas 2014/24/ES pārņemšanai**
 - Pieņemti 12.05.2016., spēkā no 20.05.2016.
- **Grozījumi SPSIL Direktīvas 2014/25/ES pārņemšanai**
 - Pieņemti 12.05.2016., spēkā no 20.05.2016.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

- **pakalpojumu līguma definīcija** – pakalpojumi ir tie, kas nav iekļauti 1.pielikumā (būvdarbi)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

«B» daļas pakalpojumi (no 18.04.2016. līdz 19.05.2016.)

Līgumcenas robežvērtība	Rīcība
4000 - 42 000 EUR	8. ² panta (16) daļa
42 000 – 135 000 EUR	8. panta septītā daļa
Vienāda ar 135 000 EUR vai lielāka	Neietilpst direktīvas 2014/24/ES XIV pielikumā – 8.panta pirmajā daļā minētās procedūras
	Ietilpst direktīvas 2014/24/ES XIV pielikumā - 8.panta septītā daļa. Ieteikums: ja sasniedz 750 000 EUR – atklāts vai slēgts konkurss.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie un citi īpaši pakalpojumi (no 20.05.2016.)

- Mainās PIL 2.pielikums – vairs nav «A» un «B» daļas.
- Likumprojekta 2.pielikuma jaunajā redakcijā uzskaitīti tikai sociālie un citi īpaši pakalpojumi, kuriem joprojām piemērojams atvieglotais režīms (*pilns pakalpojumu uzskaitījums IUB tīmekļa vietnē*) – direktīvas 2014/24/ES XIV pielikums.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie un citi īpaši pakalpojumi (no 20.05.2016.)

Līgumcenas robežvērtība	Rīcība
4000 - 42 000 EUR	8. ² panta (16) daļa
vienāda ar 42 000 EUR vai lielāka, bet mazāka par 750 000 EUR	8. panta septītās daļas jaunā redakcija
Vienāda ar 750 000 EUR vai lielāka	Izvēlas kādu no 8.panta (1) daļā minētajām iepirkuma procedūrām (tomēr var nepiemērot 39.¹pantu).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie un citi īpaši pakalpojumi

- Pasūtītājam **nav pienākums (bet var to darīt!)** attiecināt uz pretendentiem 39.¹ un 39.²pantā noteiktos pretendentu izslēgšanas noteikumus.
- Tomēr, ja pasūtītājs izvēlas noteikt izslēgšanas noteikumus, tas neizmanto izslēgšanas noteikumus, kas nav minēti 39.¹pantā vai 39.²pantā, kā arī ņem vērā 39.³pantu.

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 8.panta astotā daļa:

- Tiesības noslēgt iepirkuma līgumu, kura priekšmets ir divi vai vairāki iepirkuma veidi (būvdarbi, pakalpojumi vai piegādes), piešķir saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami iepirkuma veidam, kurš ir attiecīgā iepirkuma līguma **galvenais priekšmets.**

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 8.panta astotā daļa:

- Iepirkuma līgumiem, kuru priekšmets daļēji ietver šā likuma 2.pielikumā minētos pakalpojumus un citus pakalpojumus vai daļēji pakalpojumus un daļēji piegādes, galveno priekšmetu un piemērojamo iepirkuma procedūru nosaka pēc tā, kuru pakalpojumu vai piegāžu paredzamā līgumcena ir visaugstākā.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 23.pants «Iepirkuma komisijas darbības principi»

- Paplašināts interešu konflikta subjektu loks
– **iepirkuma dokumentācijas sagatavotājs (pasūtītāja amatpersona vai darbinieks),** iepirkuma komisijas locekļi un eksperti nedrīkst pārstāvēt kandidāta vai pretendenta intereses, kā arī nedrīkst būt saistīti ar kandidātu vai pretendentu

Apliecinājuma parakstīšana!

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 39.¹ panta pirmās daļas 1.punkts

- Izslēgšanas gadījumus attiecina arī uz **pārstāvēttiesīgajām personām**
- **Papildu noziedzīgie nodarījumi**
 - prettiesiska labuma pieprasīšana, pieņemšana un došana, tirgošanās ar ietekmi
 - cilvēku tirdzniecība
- attiecina arī uz **personām, uz kuru spējām balstās kvalifikācijas apliecināšanai**

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

- **PIL 39.¹ panta pirmās daļas 6., 7.punkts:**
 - Izslēdz, ja citādākā nevar novērst interešu konfliktu (23.panta (1) un (2) daļa);
 - Izslēdz, ja citādāk nevar novērst konkurences ierobežojumus (11.pants)
- **PIL 39.¹ panta pirmās daļas 3.punkts:**
 - Konkurences tiesību pārkāpumi - izslēgta vertikālā vienošanās

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Direktīva 2014/24/ES

- Direktīva 2014/24/ES nosaka nodokļu parādu esamību kā obligātu izslēgšanas noteikumu, bet:
 - *piegādātāju neizslēdz, ja tas ir izpildījis savus pienākumus, samaksājot vai noslēdzot saistošu vienošanos, lai samaksātu attiecīgos nodokļus vai attiecīgos sociālā nodrošinājuma iemaksu maksājumus;*
 - *piegādātāju neizslēdz, ja tas objektīvu iemeslu dēļ nav varējis nokārtot savas saistības līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanai.*

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

Mainīta izslēgšanas noteikumu pārbaudes kārtība!

- atklātā konkursā, sarunu procedūrā, nepublicējot paziņojumu par līgumu, 8.panta septītās daļas iepirkumā (ja piemēro izslēgšanas noteikumus) — attiecībā uz katru pretendentu, **kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības**

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

Mainīta izslēgšanas noteikumu pārbaudes kārtība!

- atklātā konkursā, sarunu procedūrā, nepublicējot paziņojumu par līgumu, 8.panta septītās daļas iepirkumā (ja piemēro izslēgšanas noteikumus) — attiecībā uz katru pretendentu, **kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

Mainīta izslēgšanas noteikumu pārbaudes kārtība!

- slēgtā konkursā, konkursa dialogā un sarunu procedūrā, iepriekš publicējot paziņojumu par līgumu, — attiecībā uz katru kandidātu, kas atbilst pārējām prasībām (apakšuzņēmējus pārbauda pretendenta, kam piešķiramas līguma slēgšanas tiesības)
- sarunu procedūrā 62.panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā - pirms sarunu uzsākšanas

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nodokļu parādu pārbaude

Kandidātu vai pretendentu **iepirkuma procedūrā** izslēdz, ja kaut vienā no šīm dienām konstatēti nodokļu parādi virs 150 *euro*:

1. kandidātam pieteikuma un pretendentam piedāvājuma **iesniegšanas termiņa pēdējā dienā**
2. pretendentam attiecībā uz kuru pieņemts lēmums par iespējamu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, šā **lēmuma pieņemšanas dienā**.

PIL 8.² panta iepirkumos izslēgšanas noteikumu pārbaudes kārtība nav mainīta!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nodokļu parādu pārbaude

- Ja saskaņā ar e-izziņu sistēmas informāciju kandidātam vai pretendentam **konkrētajos datumos (39.¹panta (5) daļa)** ir nodokļu parādi, kas pārsniedz 150 eiro, pasūtītājs informē kandidātu/prezententu un nosaka 10 dienas apliecinājuma par parāda neesamību iesniegšanai.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nodokļu parādu pārbaude

Apliecinājums par parāda neesamību:

- apliecināta izdrukā no VID EDS;
- VID izziņa;
- pirms pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas termiņa pēdējās dienas vai arī dienas, kad pieņemts lēmums par iespējamu iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, VID izdota lēmuma kopija par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu vai atlikšanu vai vienošanās ar VID par nodokļu parāda nomaksu kopija;
- citi objektīvi pierādījumi.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

- Pieprasa **kompetentas institūcijas izziņu** arī par **Latvijā** reģistrēta kandidāta vai pretendenta valdes vai padomes locekli, pārstāvēttiesīgo personu vai prokūristu, vai personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt kandidātu, **kuras dzīvesvieta ir ārvalstīs.**

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 39.¹ panta astotā daļa

- Ja apakšuzņēmējs vai persona, uz kuras spējām pretendents balstās kvalifikācijas apliecināšanai, atbilst izslēgšanas noteikumiem, pasūtītājs pieprasa kandidātam vai pretendentam **attiecīgās personas nomaiņu** 10 darbdienu laikā.
- *Kļūda likuma redakcijā!*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Direktīva 2014/24/ES

- *Ikviens ekonomikas dalībnieks, kas nonācis kādā no [57.panta] 1. un 4. punktā minētajām situācijām, var iesniegt pierādījumus, ka šā ekonomikas dalībnieka veiktie pasākumi ir pietiekami, lai pierādītu savu uzticamību, neraugoties uz to, ka pastāv atbilstīgs izslēgšanas iemesls.*
- *Ja šādus pierādījumus uzskata par pietiekamiem, attiecīgo ekonomikas dalībnieku neizslēdz no iepirkuma procedūras.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pasākumi uzticamības nodrošināšanai

PIL 39.³ pants:

- Ja kandidāts vai pretendents **atbilst izslēgšanas gadījumiem (izņemot nodokļu parādus)**, tas iesniedz skaidrojumu un pierādījumus, lai pierādītu savu uzticamību.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pasākumi uzticamības nodrošināšanai

- Ja uz kandidātu/prezententu attiecas izslēgšanas noteikumi:
 - kandidāts iesniedz pierādījumus un skaidrojumus kopā ar pieteikumu (jānorāda nolikumā, ka kandidātam ir šāds pienākums),
 - pretendents – norāda piedāvājumā, ka uz to attiecas izslēgšanas noteikumi, bet pierādījumus un skaidrojumus iesniedz, ja tam būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pasākumi uzticamības nodrošināšanai

- Pierādījumi uzticamības nodrošināšanai:
 - pierādījumi par nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu vai noslēgtu vienošanos par nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu,
 - sadarbšanās ar izmeklēšanas iestādēm,
 - veiktie tehniskie, organizatoriskie vai personālvadības pasākumi, lai pierādītu savu uzticamību un novērstu nākotnē tādu pašu un līdzīgu gadījumu atkārtosanos

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pasākumi uzticamības nodrošināšanai

- Pasūtītājs **izvērtē pierādījumus**, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma vai pārkāpuma smagumu un konkrētos apstākļus
- Var prasīt attiecīgā noziedzīgā nodarījuma vai pārkāpuma jomas **kompetentām institūcijām atzinumus** par pasākumu pietiekamību uzticamības atjaunošanai un tādu pašu un līdzīgu gadījumu novēršanai nākotnē

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

PIL 41.panta pirmās daļas 3. punkts

- Gada minimālais finanšu apgrozījums $\leq 2x$ paredzamā līgumcenas vērtība (norāda konkrētu apgrozījuma apmēru),
 - izņemot, ja iepirkuma līguma izpilde ir saistīta ar **īpašiem riskiem** attiecīgo būvdarbu, pakalpojumu vai piegāžu rakstura dēļ
 - prasībai par lielāku apgrozījumu sniedz pamatojumu iepirkuma procedūras dokumentos

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Direktīvas 2014/24/ES

59.pants:

- *pasūtītājs pieņem Eiropas vienoto iepirkuma procedūras dokumentu (kandidāta vai pretendenta pašdeklarācija, kas aizstāj kompetento institūciju un trešo personu izsniegtus sertifikātus) kā sākotnējo pierādījumu tam, ka uz kandidātu vai pretendentu neattiecas izslēgšanas noteikumi un tam ir prasībām atbilstoša kvalifikācija.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments (ESPD)

Papildu 44.¹ pants.

- Pasūtītājs pieņem ESPD kā **sākotnējo pierādījumu** atbilstībai pretendentu un kandidātu atlases prasībām
 - sniedz arī par apakšuzņēmēju (kam nodoti 20 %),
 - sniedz par katru piegādātāju apvienības dalībnieku,
 - sniedz par personu, uz kuras kvalifikāciju balstās
- Var iesniegt ESPD, kas ir bijis iesniegts citā iepirkuma procedūrā

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments (ESPD)

ESPD forma pieejama

- *EK 05.01.2016. regula 2016/7, ar ko nosaka standarta veidlapu Eiropas vienotajam iepirkuma procedūras dokumentam vai*
- izmantojot tiešsaistes pakalpojumu
<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd/filter?lang=lv#>

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments (ESPD)

Papildu 37. panta 4.¹ daļa

- Pasūtītājam jebkurā iepirkuma procedūras stadijā ir tiesības prasīt, lai pretendents un kandidāts iesniedz **visus dokumentus vai daļu no tiem, kas apliecina atbilstību pretendentu un kandidātu atlases prasībām**
- Pasūtītājs nepieprasa tādus dokumentus un informāciju, kas ir tā rīcībā vai kura ir pieejama publiskās datubāzēs

Grozījumi PIL (12.05.2016.)

- Ja pasūtītājs piemēro **sarunu procedūru saskaņā ar 63.panta ceturtais daļas 1.punktu** (papildu būvdarbi/pakalpojumi)
 - tas **papildus publicē** (paziņojumā par iepirkuma procedūras rezultātiem) informāciju par sākotnēji noslēgtā līguma līgumcenu un kopējo līgumcenu, kā arī līguma darbības laiku pēc izmaiņu izdarīšanas līgumā

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārejas noteikumi (64.p.-66.p.)

Iepirkuma procedūra
8.² panta iepirkums
8.panta 7.daļas iepirkums
līdz 135 000 euro vai
5 225 000 euro
Izsludināts/uzsākts **līdz**
19.05.2016.

pabeidz (*pārejas not.
64.punktā vārds
izlaists*) saskaņā ar
PIL noteikumiem,
kas bija spēkā
proceduras
izsludināšanas brīdī

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārejas noteikumi (64.p.-66.p.)

Iepirkuma procedūra
8.panta 7.daļas iepirkums
**virš 135 000 *euro* vai
5 225 000 *euro***
Izsludināts/uzsākts
līdz 17.04.2016.

pabeidz saskaņā ar
PIL noteikumiem,
kas bija spēkā
proceduras
izsludināšanas brīdī

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārejas noteikumi (64.p.-66.p.)

Iepirkuma procedūra
8.panta 7.daļas
iepirkums

**virs 135 000 euro vai
5 225 000 euro**

Izsludināts/uzsākts

18.04. - 19.05.2016.

pabeidz saskaņā
ar PIL
noteikumiem
procedūras
izsludināšanas
brīdī,
izņemot...

piemēro šos
grozījumus: 39.¹
(1) 5.p. 39.¹ (5),
(6), (8)

39.³ pants

44.¹ pants

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā (12.05.2016.)

- B daļas pakalpojumi → sociālie un īpašie pakalpojumi
 - Atvieglots režīms līdz 1 000 000 *euro*
- Ieviesta iepirkuma komisija (komisijas locekļi nav amatpersonas)
- Izslēgšanas nosacījumiem neatbilstošas personas, uz kuras spējām balstās, nomaiņa
- Pierādījumi uzticamības nodrošināšanai
- Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments
- Pārejas noteikumi

Nemainās izslēgšanas nosacījumi!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nolikuma prasību grozīšana

Publiskais iepirkums. Norādījumi praktizējošiem speciālistiem.

- *Pēc publicēšanas galvenajos atlases kritērijos drīkst veikt tikai nelielas izmaiņas, piem., mainīt formulējumu vai pieteikuma iesniegšanas adresi.*
- *Izmaiņas prasībās, piem., finanšu stāvokli (gada ieņēmumiem vai pašu kapitāla apjomu), atsauču skaitu vai apdrošināšanas segumu, tiek uzskatītas par būtiskām izmaiņām.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nolikuma prasību grozīšana

Publiskais iepirkums. Norādījumi
praktizējošiem speciālistiem.

- **Nekad negroziet piešķiršanas kritērijus vai vērtēšanas metodiku iepirkuma procedūras laikā!**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Direktīva 2014/24/ES

81.apsvērums

- *Grozījumi uzskatāmi par būtiskiem un nepieciešams pagarināt piedāvājumu iesniegšanas termiņus, ja tie saistīti ar tehniskajām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekam vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu.*
- ***Tomēr izmaiņas nedrīkst būt tik būtiskas, ka tās būtu ļāvušas piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītiem, vai ka tās būtu ļāvušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus.***

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas prasības

- Publiskais iepirkums. Norādījumi praktizējošiem speciālistiem.

Nesamērīgas atlases prasības:

- Prasība reģistrēt ekspertus valsts institūcijā, neatzīstot līdzvērtīgu kvalifikāciju, kas iegūta citā dalībvalstī
- Prasība nodrošināt noteiktus standartus, nepiebilstot «vai līdzvērtīgs» (MK noteikumi par publiskām būvēm!)

Kļūda – neprasīt sīkāku informāciju un atsauksmes par iepriekšējo pieredzi (jāgūst pārlicība par atbilstību)!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas pārbaude – EK Norādījumi praktizējošiem speciālistiem

- Pasūtītājs var prasīt kādu konkrētu dokumentu (piem., esošu sertifikātu), ko pretendents neuzmanības dēļ nav pievienojis savam piedāvājumam.
- Tomēr, ja pasūtītājs to dara, tam ir pienākums vienlīdzīgi attiekties pret visiem pretendentiem.
- Skaidrojums nav jāsaprot kā sarunas.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas pārbaude – direktīva 2014/24/ES

- *Ja informācija vai dokumentācija, kas jāiesniedz ekonomikas dalībniekiem, ir vai šķiet nepilnīga vai kļūdaina, vai ja trūkst konkrētu dokumentu, līgumslēdzējas iestādes var, ja vien valsts tiesību aktos, ar kuriem īsteno šo direktīvu, nav paredzēts citādi, lūgt attiecīgos ekonomikas dalībniekus atbilstīgā termiņā iesniegt, papildināt, precizēt vai pabeigt attiecīgo informāciju vai dokumentāciju, ar noteikumu, ka šādi lūgumi tiek izdarīti, pilnībā ievērojot vienlīdzīgas attieksmes un pārredzamības principus*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas pārbaude – balstīšanās uz cita uzņēmēja spējām

EST spriedums lietā C-234/14 (Ostas celtnieks)

Vai nolikumā var prasīt sabiedrības līguma noslēgšanu, ja pretendents balstās uz citu uzņēmēju spējām?

- Direktīva neļauj ne prezumēt, ka šādam pretendents ir nepieciešamie resursi līguma izpildei, ne *a priori* izslēgt konkrētus pierādījumu veidus.
- Pretendents var brīvi izvēlēties, pirmkārt, saistību, ko tas grasās izveidot ar citiem subjektiem, uz kuru spējām tas balstās, konkrētā līguma izpildei, tiesisko raksturu un, otrkārt, šo saistību esamības pierādīšanas veidu.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas pārbaude – balstīšanās uz cita uzņēmēja spējām

EST spriedums lietā C-324/14

Vai nolikumā var tieši norādīt precīzus noteikumus, ar kādiem piegādātājs var izmantot citu subjektu iespējas?

Principā nevar noteikt tiešus nosacījumus, bet ievērojot attiecīgā līguma priekšmetu, kā arī tā mērķus, šo tiesību īstenošana var tikt ierobežota, ja vien paredzētie noteikumi ir saistīti un samērīgi ar minētā līguma priekšmetu un mērķiem. (Turklāt šādi tiek nodrošināta pārskatāmība, kā arī atstāta iespēja piegādātājam piedāvāt alternatīvus pierādījumus).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Publiskais iepirkums. Norādījumi praktizējošiem speciālistiem.

- Nedrīkst noteikt abstraktus vērtēšanas kritērijus, kas neattiecas uz iepirkuma priekšmetu.
- Nedrīkst izmantot vidējās cenas kritēriju (vairāk punktu saņem piedāvājums, kurš piedāvā cenu, kas ir vistuvāk vidējai) – nevienlīdzīga attieksme pret tiem, kas iesnieguši derīgus lētus piedāvājumus.
- Ieteicams kvalitātes kritērija saturu precizēt ar apakškritērijiem.
- Pretendentam jāiesniedz pierādījumi par to, ka tas nodrošinās piedāvāto kvalitāti.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Publiskais iepirkums. Norādījumi praktizējošiem speciālistiem - prakses piemērs

Nevēlama	Vēlama
<p>Pretendentam jānorāda, cik dienās no līguma parakstīšanas prece tiks piegādāta. Īsākais piegādes laiks saņems maksimālo vērtējumu.</p>	<p>Pretendentam jānorāda, cik dienās no līguma parakstīšanas prece tiks piegādāta. Maksimālais piegādes laiks – 12 dienas, minimālais – 4 dienas. (Tagad visi pretendenti konkurēs starp 12 un 4 dienām).</p>
	<p>Var norādīt punktu piešķiršanas modeli:</p> <ul style="list-style-type: none"><4 dienām – 5 punkti5-6 dienas – 4 punkti7-8 dienas – 3 punkti9-10 dienas – 2 punkti11 dienas – 1 punkts>12 dienām – 0 punktu

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Publiskais iepirkums. Norādījumi praktizējošiem speciālistiem - prakses piemērs

Nevēlama	Vēlama
Paredzēts vērtēt, vai par steidzamiem pasūtījumiem paredzēs papildu izmaksas (<i>pasūtītājs nav norādījis paredzamo steidzamo pasūtījumu skaitu</i>)	Paredzēts vērtēt pretendenta norādītās papildu izmaksas par steidzamiem pasūtījumiem (paredzamais steidzamo pasūtījumu skaits gadā ir 500).
Jo lielāku līgumsodu par līgumsaistību nepildīšanu pretendents gatavs maksāt, jo vairāk punktu saņems.	Nav vērtēšanas kritērijs, līgumsoda apmērs jāparedz līgumā!
Papildu punkti par „līguma piedevām” (piemēram, papildu preču bezmaksas piegāde).	„Līguma piedevas” neizmanto kā kritēriju papildu novērtējuma punktu saņemšanai.
Punktus piešķir par ar konkrēto pasūtītāju noslēgto un izpildīto līgumu skaitu	Nav saistīts ar līguma priekšmetu, diskriminējošs (labvēlīgāks vietējiem uzņēmumiem).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nepietiekams vērtēšanas kritēriju apraksts

Kvalitāti vērtē:

pēc ražojuma ilgizturības (*nav ilgizturības
definīcijas!*)

ar 5 gadu garantijas periodu (*tikai minimālais
līmenis, kā vērtēs?*)

pēc materiāla izturības (*nav izturības definīcijas*)

EK norādījumi praktizējošiem speciālistiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Nepietiekams vērtēšanas kritēriju apraksts

Pakalpojumu vērtē:

pēc pakalpojumu termiņa 7 dienas (*tikai minimālie termiņi, neskaidri!*)

pēc rūpīgi izstrādāta konsultatīva padoma (*neskaidri, nav rūpīgi izstrādāta konsultatīva padoma definīcijas?*)

pēc apmācības par produkcijas lietošanu (*pārāk neskaidri, ja nav apmācības skaidras definīcijas?*)

EK norādījumi praktizējošiem speciālistiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Jaunā publisko iepirkumu direktīva 2014/24/ES

Iepirkuma dalīšana daļās (46.pants)

- Pasūtītājs var paredzēt iepirkuma priekšmeta dalīšanu daļās. Iepirkuma ziņojumā norāda iemeslus, kādēļ nolemts iepirkumu nedalīt.
- Dalībvalsts var noteikt, kādos gadījumos pasūtītājam ir pienākums iepirkumu dalīt daļās.
- Pasūtītājs var ierobežot daļu skaitu, kuru piešķir vienam pretendentam.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkuma procedūras

- Atklāta vai slēgta procedūra
- **Inovācijas partnerība**
- **Konkursa procedūra ar sarunām** vai konkursa dialogs (26.panta 4.punktā uzskaitītos gadījumos)
- Sarunu procedūra bez iepirkuma izsludināšanas (tikai 32.pantā izsmeļoši uzskaitītos gadījumos).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Konkursa procedūra ar sarunām vai konkursa dialogs

Konkursa procedūru ar sarunām vai konkursa dialogu var izmantot, ja:

- līgumslēdzējas iestādes vajadzības nevar apmierināt, nepielāgojot jau pieejamus risinājumus
- līgums ietver projektēšanu vai inovatīvus risinājumus
- līguma slēgšanas tiesības nevar piešķirt bez sarunām īpašu apstākļu dēļ, kas attiecas uz līguma raksturu, sarežģītību, juridisko vai finansiālo raksturu vai ar tiem saistītajiem riskiem
- pasūtītājs nevar pietiekami precīzi sagatavot tehniskās specifikācijas, ievērojot direktīvas noteikumus

Konkursa procedūra ar sarunām vai konkursa dialogs

- Var piemērot, ja atklātā vai slēgtā konkursā saņemti tikai
 - neatbilstīgi piedāvājumi (*neatbilst prasībām, saņemti novēloti, liecina par slepenu norunu vai korupciju, ir nepamatoti lēti*)
 - vai nepieņemami piedāvājumi (*piedāvājumi, kurus iesnieguši pretendenti, kam nav prasītās kvalifikācijas; piedāvājumi, kas pārsniedz iepriekš noteikto un dokumentēto iepirkuma budžetu*)

Sarunu norise

- Pasūtītājiem vajadzētu jau iepriekš norādīt minimālās prasības, kas nedrīkstētu tikt izmainītas sarunās.
- Minimālās prasības ir tie nosacījumi un raksturlielumi (jo īpaši fiziskie, funkcionālie un juridiskie), kam jāatbilst ikvienam piedāvājumam.
- Sarunu mērķis ir piedāvājumu uzlabošana, lai pasūtītāji iegādātos tādus būvdarbus, piegādes un pakalpojumus, kas ir pilnībā pielāgoti to konkrētajām vajadzībām.

Sarunu norise

- Vērtēšanas kritērijiem un to skaitliskajai vērtībai jāpaliek nemainīgai visā procedūras laikā.
- Sarunas var skart visus iegādājamo būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu raksturlielumus, tostarp, piemēram, kvalitāti, daudzumus, komerciālos nosacījumus, kā arī sociālos, vides un inovatīvos aspektus, ja vien tās nav minimālās prasības.
- Lai nodrošinātu procesa pārredzamību un izsekojamību, pienācīgi jādokumentē visi sarunu posmi un visi piedāvājumi visas procedūras laikā jāiesniedz rakstiski.

Termiņi

- Pasūtītāji var saīsināt termiņus, kas piemērojami atklātām un slēgtām procedūrām un konkursa procedūrām ar sarunām, ja parastie termiņi nav praktiski piemērojami steidzamības dēļ, ko pasūtītājam būtu pienācīgi jāpamato.
- Tai nav jābūt ārkārtējai steidzamībai, ko izraisījuši notikumi, kurus pasūtītājs nevarēja paredzēt un par kuriem tas nav vainojams (šāda steidzamība kalpo par pamatu sarunu procedūras piemērošanai bez iepriekšēja paziņojuma publicēšanas).

Kvalifikācijas prasības

- Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu pietiekamu konkurenci, var ņemt vērā pierādījumus par iegūto pieredzi periodā,
 - kas ir garāks par 5 gadiem būvdarbu līgumu gadījumā;
 - kas ir garāks par 3 gadiem piegādes un pakalpojumu līgumu gadījumā

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas prasības

- Līgumslēdzējām iestādēm vajadzētu būt iespējai pieprasīt informāciju par attiecībām, piemēram, starp aktīviem un pasīviem gada pārskatos. Pozitīva attiecība, kas rāda, ka aktīvu apjoms salīdzinājumā ar pasīviem ir lielāks, varētu kalpot par papildu apliecinājumu tam, ka ekonomikas dalībnieka finansiālās spējas ir pietiekamas.

Piegādātāju apvienības

- Piegādātāju apvienībai var prasīt noformēt īpašu juridisku formu, ja tas ir nepieciešams, piemēram, ja tiek prasīta kopīga un solidāra atbildība.
- Pasūtītājiem nepārprotami jānosaka, kā piegādātāju apvienībai ir jāizpilda prasības par saimniecisko un finansiālo stāvokli vai tehniskajām un profesionālajām spējām, kas ir izvirzīti piegādātājiem, kuri piedalās vieni paši (19.pants).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Balstīšanās uz citu uzņēmēju spējām

- Ja ekonomikas dalībnieks paļaujas uz citu subjektu spējām saistībā ar kritērijiem, kas attiecas uz saimniecisko un finansiālo stāvokli, līgumslēdzēja iestāde var prasīt, lai attiecīgais ekonomikas dalībnieks un šie subjekti būtu solidāri atbildīgi par līguma izpildi (63.pants).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Balstīšanās uz citu uzņēmēju spējām

- Tomēr attiecībā uz kritērijiem, kuri attiecas uz izglītību vai profesionālo kvalifikāciju, [...] vai uz attiecīgo profesionālo pieredzi, ekonomikas dalībnieki var paļauties tikai uz citu subjektu spējām, ja šis subjekts veiks darbus vai sniegs pakalpojumus, kuriem šīs spējas ir nepieciešamas. (63.pants).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Balstīšanās uz citu uzņēmēju spējām

- Attiecībā uz būvdarbu līgumiem, pakalpojumu līgumiem un izvietošanas vai uzstādīšanas darbiem saistībā ar piegādes līgumu līgumslēdzējas iestādes var prasīt, lai konkrētus kritiski svarīgus uzdevumus pildītu tieši pats pretendents vai – ja piedāvājumu iesniegusi ekonomikas dalībnieku grupa [...] – šīs grupas dalībnieks.

Saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums (67.pants)

- Saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu vajadzētu vērtēt, pamatojoties uz labāko cenas un kvalitātes attiecību, kurā vienmēr būtu jāiekļauj cenas vai izmaksu elements.
- Šāds saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtējums varētu tikt veikts, pamatojoties tikai vai nu uz cenu, vai izmaksu efektivitāti.
- Lai sekmētu orientēšanos uz augstāku kvalitāti publiskajā iepirkumā, dalībvalstīm vajadzētu atļaut aizliegt vai ierobežot tikai cenas vai tikai izmaksu kritērija izmantošanu.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums (67.pants)

- Ikreiz, kad līguma izpildes līmenim svarīga ir nodarbinātā personāla kvalitāte, līgumslēdzējām iestādēm būtu jāatļauj kā piešķiršanas kritēriju izmantot **organizatorisko struktūru, kvalifikāciju un pieredzi, kas raksturo personālu, kuram uzdots attiecīgā līguma izpilde**, jo tas var ietekmēt līguma izpildes kvalitāti un tā rezultātā arī piedāvājuma saimniecisko vērtību.
- Nodrošināta attiecīgā personāla iesaistīšana līguma izpildē, nomaiņa tikai ar pasūtītāja atļauju.

Saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums (67.pants)

- Citas direktīvā minētās vērtēšanas kritēriju izvēles iespējas:
 - aprites cikla izmaksu izmantošana;
 - minimālā alga atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem vai koplīgumiem (*collective agreements*);
 - ražošanas procesa sociālie aspekti (ražošanas procesā iesaistītā personāla veselības aizsardzība, labāks līdzsvars starp darbu un privāto dzīvi, apmācību prasmes, kas vajadzīgas attiecīgajam līgumam u.tml.).

Aprite cikla izmaksas (68.pants)

- Aprite cikla izmaksas ietver:
 - iekšējās izmaksas (piemēram, pētniecības, izstrādes, ražošanas, transporta, lietošanas, apkopes un aizvākšanas izmaksas aprite cikla beigās),
 - izmaksas, kas saistāmas ar ārēju ietekmi uz vidi, (piemēram, piesārņojums, ko rada produktā izmantoto izejvielu ieguve vai ko rada pats produkts vai tā ražošana, ar noteikumu, ka tās var izteikt naudā un uzraudzīt) - **vienota metodika.**

Līguma grozījumi (72.pants)

- Līgumu bez jaunas iepirkuma procedūras var grozīt, ja:
 - tas paredzēts līgumā;
 - papildu būvdarbus vai pakalpojumus nevar nopirkt no cita piegādātāja ekonomisku vai tehnisku iemeslu dēļ (līdz 50% no sākotnējā līguma vērtības);
 - neparedzamu iemeslu dēļ radusies nepieciešamība pēc papildu darbiem vai pakalpojumiem (līdz 50% no sākotnējās līguma vērtības);
 - tiek veiktas izmaiņas pretendenta struktūrā atbilstoši 72.panta 1.punkta d) apakšpunktam;
 - izmaiņas nepārsniedz *de minimis* robežu (72.panta 2.punkts);
 - citas izmaiņas, kas nav būtiskas atbilstoši 72.panta 4.punktam.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies par uzmanību!

Jautājumi?

Dace Gaile

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja

Dace.Gaile@iub.gov.lv